

REGNBUEBYEN

EN POLITIK

FOR EN MANGFOLDIG OG GOD BY FOR ALLE

INDLEDNING

Aarhus skal være en god by for alle borgere. En by, hvor alle er ligeværdige og har lige muligheder for at blive en del af fællesskabet. I Aarhus ser vi det som et menneskeret at kunne leve og indgå i fællesskaber som den, man er.

I Aarhus ønsker vi, at alle LGBT+-borgere bliver mødt med anerkendelse og respekt. Aarhus skal opleves som en rummelig og tryk by, hvor man kan udvikle sig og leve et godt liv. I Aarhus vil vi behandle alle lige uanset køn, seksualitet og kønsidentitet – men ikke nødvendigvis ens.

LGBT+-borgere er en mangfoldig gruppe – også i Aarhus. Der er LGBT+-borgere i alle aldersgrupper med forskellige etniciteter, uddannelser, religiøse og politiske overbevisninger samt baggrunde.

Aarhus skal være en by, hvor civilsamfund, frivillige, erhvervsliv, organisationer og kommune i fællesskab tager ansvar for hinanden og bidrager til at skabe grundlag for det gode liv for alle borgere i Aarhus.

Med denne LGBT+-politik sættes retningen for byens arbejde med at sikre et godt liv for alle borgere i et mangfoldigt, rummeligt og trygt Aarhus.

Derfor er det også en politik, der peger indad og rækker ud. Den peger ind i Kulturpolitikken, i Børne- og Ungepolitikken, i Sundhedspolitikken, i Ensomhedsstrategien, i byplanlægning - i hele byens udvikling. Og netop derfor rækker den også ud: til organisationer og civilsamfund, til byudviklere og byliv.

På den måde skal politikken være med til at realisere Aarhusmålene om, at Aarhus skal være en god by for alle.

AARHUS SKAL VÆRE EN GOD BY FOR ALLE

Der har været mange ideer oppe at vende, og det har givet stor inspiration i tilblivelsen af LGBT+-politikken. Borgere, organisationer, erhvervsliv, civilsamfund og Aarhus Kommunes afdelinger er kommet med store og konkrete bidrag til udviklingen, og gennem det hele har visionen været klar:

*”Vi har alle ret til
at være dem vi er,
og elske dem vi vil”*

Når Aarhus skal være en god by for alle, kræver det en målrettet indsats. Derfor er politikken bygget op om tre overordnede mål:

Alle børn, unge, voksne og ældre er trygge og trives

Alle føler sig anerkendt og respekteret

Aarhus er en mangfoldig og attraktiv by at leve og arbejde i – som Regnbuebyen Aarhus

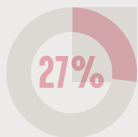
Aarhus skal være en by, hvor alle borgere har lige adgang til byens tilbud og muligheder – og til at elske den man vil i åbenhed.

01

ALLE BØRN, UNGE OG VOKSNE ER TRYGGE OG TRIVES

Aarhus skal være en by, hvor alle borgere har lige mulighed for at bruge og være i byen, og hvor alle frit kan være, dem de er.

Unge LGBT+-personer under 30 år oplever lavere trivsel end andre aldersgrupper

27% af LGBT+-personer over 50 år føler sig ofte alene, selvom de hellere vil være sammen med andre.

(Epinion 2021)

"Vi tager aldrig en taxa fra Banegården – for så risikerer vi at få tærsk"

LGBT+-BORGER

"Jeg forsøger at klæde mig mere kønsnormativt, (læs: heteronormativt) når jeg skal til lægen, på jobcentret og i byen. Altså i situationer hvor jeg på den ene eller anden måde af erfaring føler, at jeg er i større risiko for diskrimination."

LGBT+-BORGER

TRYGHED

Tryghed er en forudsætning for et godt liv. LGBT+-borgere oplever, at det er svært at vise, hvem man er, og hvem man elsker. Det kan være i familien, i skolen, i fritiden og på arbejde.

Derfor skal vores børn og unge vokse op med kendskab til og respekt for minoriteter, både i den fysiske og i den digitale verden.

Derfor skal uddannelser, foreninger, kulturlivet og fritidstilbud være med til at skabe trygge rammer for LGBT+-borgere, så vi i fællesskab bidrager til øget tryghed og trivsel for alle.

Derfor skal erhvervsdrivende, forskellige bylivsaktører, Østjyllands Politi og Aarhus Kommune samarbejde om et tryggere byliv for alle borgere – nat og dag.

”Der er nogle kvarterer, hvor det ikke føles sikkert for mig og min kvindelige partner at holde i hånden eller kysse”

LGBT+-BORGER

TRIVSEL

Fysisk og mental sundhed er en afgørende faktor ens trivsel.

Vi ved, at mange LGBT+-borgere mistrives, og at LGBT+-personer oplever større ensomhed og har et dårligere fysisk og psykisk helbred end resten af befolkningen. Det gælder især LGBT+-borgere med minoritetsetnisk baggrund.

Derudover ved vi, at særligt unge og ældre LGBT+-borgere oplever ensomhed. Og derfor skal indsatsen mod ensomhed blandt LGBT+-borgere styrkes.

Her er det vigtigt at mobilisere foreninger og civilsamfund, så Aarhus bliver kendt som byen med rummelige og mangfoldige fællesskaber.

Indsatsen for bedre fysisk og mental sundhed skal styrkes.

For eksempel skal sundhedspersonale have kompetencerne til at møde og arbejde med LGBT+-borgere, både med et sundhedsfremmende, forebyggende og behandlende øjemed.

Det er også derfor, der skal udvikles nye modeller, der kan styrke sundhed og trivsel for minoritetsetniske LGBT+-borgere, der er dobbelt udsatte.

*"... jeg hader at gå til lægen
– og får af en eller anden grund
aldrig taget mig sammen til at
forklare min seksualitet og seksuelle
situation, selv når det tydeligvis er
sundhedsmæssigt relevant".*

LGBT+-BORGER

Tryghed og trivsel er afgørende for, at hver enkelt kan få et godt liv i Aarhus, og at Aarhus er en god by for alle.

VI VIL ARBEJDE FOR TRYGHED:

- Dialog med Midttrafik om uddannelse af buschauffører i konflikthåndtering
- Undersøge muligheden for bedre at kunne registre og monitorere diskrimination relateret til LGBT+minoriteter
- Digital tryghed

VI VIL ARBEJDE FOR SUNDHED OG TRIVSEL:

- Dialog med Praktiserende Lægers Organisation, Region Midtjylland, AIDS-fondet og de sundhedsfaglige uddannelser om at sætte fokus på LGBT+ området
- Mere information om lokale rådgivnings- og vejledningsindsatser om fysisk og mental sundhed, f.eks. Peer to Peer -rådgivning
- Indsats for ældre LGBT+personer
- Masterclass Køn og Kultur for unge, Job og Uddannelse
- Styrket seksuel sundhed for unge

VI VIL ARBEJDE FOR ØGET VIDEN OG INKLUDERENDE SPROG I DAG-, UNDERVISNINGS- OG FRITIDSTILBUD:

- Øget opmærksomhed på og refleksion om LGBT+ området i dag-, undervisnings- og fritidstilbud
- Skolernes antimobbestrategier skal kunne håndtere mobning relateret til seksualitet, køn, kønsudtryk og kønsidentitet.
- Hvordan få LGBT+ på dagsordenen?
- Adgang til den nyeste viden og inspirationsmateriale, som skal understøtte den pædagogiske praksis

02

AARHUS SKAL VÆRE EN BY, HVOR ALLE FØLER SIG ANER- KENDT OG RESPEKTERET

Aarhus vil bekæmpe udelukkelse, mobning og fordomme overfor LGBT+-personer. Vi anerkender og respekterer alle uanset seksualitet og køn.

- **Vi oplever, at LGBT+-personer mobbes og udelukkes. Vi oplever, at der er stærke fordomme. For eksempel er der mange homofobiske drenge, og der bruger skældsord og sender hadbeskeder online**
- **Børn og unge mobber og er disrespektfulde, fordi de mangler viden. De provokerer med vilje ved fx at bruge det gamle navn. (LÆS: hvis en person har skiftet navn, der passer til ens køn. Det der kaldes deadnaming)**
- **En dreng fortæller: Jeg turde ikke fortælle, at jeg virkelig gerne ville lege med det lyserøde Lego og dukker som barn, fordi det var piget. Jeg ville gerne gå til klaver, men fik at vide, at det var piget og begyndte derfor aldrig.**

(Børne- og ungebyrådet)

”I daginstitutionerne, hvor vores børn gik, oplevede vi en høj grad af anerkendelse og inklusion. Derimod er vi senere ikke blevet mødt i forbindelse med skolestart på den lokale folkeskole. Her tiltales alle forældre generelt med ‘mor og far’. Både overfor os og overfor vores børn”

LGBT+-BORGER

ALLE FØLER SIG RESPEKTERET OG ANERKENDT

DEFINITION LGBT+-BORGER

Det er ikke ligetil at give en kort og præcis definition af målgrupperne i en politik for LGBT+ området. Samtidig er det problematisk at definere mennesker i kategorier, som de ikke ser sig selv ind i. Selvom vi siger, at cirka 9 % af en befolkning ikke er heteroseksuelle, er det ikke ensbetydende med, at hele denne gruppe definerer sig selv om LGBT+ personer.

I politikken bruger vi betegnelsen LGBT+-borgere. LGBT+ er et begreb fra USA og er blevet en international definition af mennesker, der bryder med normerne om til seksualitet og kønsidentitet.

- L** LESBISK
- G** BØSSE (GAY)
- B** BISEKSUEL
- T** TRANSPERSON/TRANSKØNNET
- +** ANDRE SEKSUALITETER OG KØNSOPFATTELSE

Kilde: Sundhed.dk

Hvis man går længere ind i + -erne, har vi begreberne:

Queer, som er en bred betegnelse for brud med binær kønsforståelse og seksualitet.

Interkønnet, som er personer der har en medfødt variation i det fysiske køns karakteristika.

Aseksuel: personer, der ikke eller i meget lille grad føler seksuel tiltrækning og

Panseksuel: personer, der er tiltrukket af alle køn.

**AARHUS SKAL VÆRE EN BY, HVOR ALLE MØDES
MED RESPEKT OG ANERKENDELSE, HVOR DET
KOMMER FREM I DAGLIGDAGEN
- LIGE FRA SUPERMARKEDET TIL
BORGERSERVICE.**

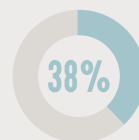

RESPEKT OG ANERKENDELSE

Vi ved, at alle borgere ønsker at føle sig set og hørt uanset, om det er ved mødet med det offentlige eller på arbejdspladsen. Her oplever særligt LGBT+-borgere at føle sig misforstået og udfordret i mødet med det offentlige.

Vi ved, at LGBT+-borgere oplever, at man i Aarhus Kommune ikke altid anerkender deres kønsidentitet og/eller seksualitet.

Vi skal derfor sikre, at kommunens medarbejdere har de kompetencer, der skal til for at kunne møde LGBT+-borgere, som alle borgere skal mødes. Derudover er det vore opgave at sikre, at kommunens platforme og systemer indrettes, så LGBT+-borgere føler sig respekteret og anerkendt. Derfor skal LGBT+ foreninger opfordres til at understøtte organisationer og erhvervsliv med viden og input til det gode møde med LGBT+ borgere.

Kun 38 % af LGBT+ personer er altid åbne om deres seksualitet eller kønsidentitet. Den primære årsag til ikke at være åben er, primært fordi at det ikke findes relevant i sociale og faglige sammenhæng. Ellers sker det for at undgå diskrimination og fordomme

(Epinion 2021).

"Jeg føler mig ofte ikke anerkendt på min kønsidentitet i den offentlige sektor. Det er ikke direkte krænkende, men det er lidt irriterende, når man retter dem, og de så bare nikker og ikke retter sig efter det"

LGBT+-BORGER

"Alt for mange steder er transkønnede simpelthen ikke indtænkt i systemerne. Det gælder også i Aarhus kommune. Noget så simpelt som at min sagsbehandler ikke kan ændre mit navn i hendes Teams-indbydelser eller dokumenter, så mit gamle navn konstant popper op på hendes skærm, når vi snakker sammen. Det gør det umuligt for hende at huske mit rigtige navn, selvom der nu er gået flere måneder. At vi skal starte hvert møde med, at hun ikke engang kan huske mit navn eller køn efter gentagende samtaler giver samarbejdet meget svære kår"

LGBT+-BORGER

VI VIL ARBEJDE FOR ET BEDRE MØDE MELLEM BORGER OG KOMMUNEN:

- Gennemgang af standardbreve, blanketter og formularer for at sikre et inkluderende sprogbrug
- Aarhus Kommunes systemejere skal gå forrest og indarbejde krav om inkluderende sprog i vores kontrakter
- Masterclass i LGBT+ for medarbejdere i Unge, Job og Uddannelse

03

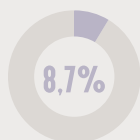
AARHUS ER EN MANGFOLDIG OG ATTRAKTIV BY AT LEVE OG ARBEJDE I - SOM REGNBUE-BYEN AARHUS

Aarhus skal være en by, der er kendt for mangfoldighed.

Her møder vi alle med åbent sind. Vi vil behandle alle lige uanset seksualitet og kønsidentitet – men ikke nødvendigvis ens.

8,7 %. af alle danskere føler sig ikke som heteroseksuelle.

Forskning viser, at andelen er markant større i storbyer end i befolkningsgennemsnittet. Det betyder, at LGBT+ borgere udgør en stor gruppe i Aarhus.

(Sexus 2019)

"Det er anstrengende at "springe ud" hver gang, der kommer nye kollegaer eller studerende. Det er ikke vigtigt for mig, at alle ved hvilken seksuel orientering jeg har"

LGBT+ BORGER

"Hvis jeg møder nye mennesker, som jeg ikke skal være sammen med mere end én eller få gange, fortæller jeg ikke om min seksualitet. Medmindre det falder naturligt ind i samtalen. Jeg orker ikke altid besværet og de mange spørgsmål"

LGBT+ BORGER

VI VIL ARBEJDE FOR ET MANGFOLDIGT BYLIV:

- Bred repræsentation af personer med dobbeltminoriteter i beslutningsprocesser
- Regnbueinformation på hjemmesiden
- Systematisk fokus på fundraising

I Aarhus møder vi borgeren i øjenhøjde. Her skal alle kunne være åbne om deres seksualitet og kønsidentitet gennem livet. Regnbuebyen Aarhus skal være en by, hvor LGBT+ er en naturlig del af (by)livet.

Aarhus er en regnbueby, der skal være internationalt kendt for sin åbenhed, muligheder og et vibrerende kulturliv i udvikling. Her skal LGBT+ borgere have lyst til at leve og arbejde.

Aarhus er allerede godt på vej til at blive oplevet som en by, hvor der er plads til mangfoldighed og aktivisme. Vi ved dog, at mange LGBT+ borgere ikke er åbne om deres seksualitet eller kønsidentitet på arbejdspladsen, i skolen eller på uddannelsen. Nogle søger derfor væk til København eller storbyer i udlandet. Vi ved, at Aarhus har potentialet til at blive en mere attraktiv by for LGBT+ personer at bosætte sig og arbejde i.

En mangfoldig by er en attraktiv by, for den enkelte og for fællesskabet. For den enkelte giver det rammer til det gode liv. For fællesskabet betyder det øget kreativitet, produktivitet og udvikling.

SÅDAN ER BESLUTNINGEN OM POLITIKKEN BLEVET TIL

Aarhus er en by, der udvikler politikker og handlingsplaner sammen med borgerne.

I 2019 og 2021 udkom resultaterne af spørgeskemaundersøgelserne 'En bedre by for LGBT+personer' bestilt af Udvalget for Mangfoldighed og Ligestilling i Aarhus Kommune. Det er undersøgelser af, hvordan LGBT+borgere oplever Aarhus som by og kommune.

Undersøgelserne viste blandt andet, at LGBT+borgere i højere grad oplever lavere trivsel, større ensomhed og diskrimination samt højere utryghed sammenlignet med byens øvrige borgere. Resultater, der bekræfter det nationale og internationale forskningsresultater (SEXUS 2019, VIVE 2022).

I byrådet har der været bred opbakning til at følge op på resultaterne og udarbejde en politik og handleplan, der skal skabe rammerne for, at LGBT+borgere også får et godt liv på lige fod med andre borgere i byen.

På den baggrund besluttede et stort flertal i byrådet, at Aarhus skulle have en LGBT+ politik.

EN LEVENDE POLITIK MED AARHUSKOMPASSET

Mindre system – mere borger.

Med Aarhuskompasset i hånden har vi udviklet LGBT+ politikken (og handleplanen) i et bredt fællesskab med borgere i alle aldre, byliv, organisationer, erhvervsliv og myndigheder.

Her har blikket været rettet mod en grundig og åben involvering. Borgeren er her i centrum i en proces, der har givet viden og indsigt i, hvordan Aarhus som by kan arbejde med at sikre et godt liv for alle borgere i et mangfoldigt, rummeligt og trygt Aarhus.

Fundamentet for politikken er baseret på den viden og de erfaringer, der er fremkommet i en dialog med de aktører, der har deltaget i udarbejdelsen af politikken og handleplanen. Vi har i processen skabt netværk og gensidig viden og indsigt.

I processen er der gennemført borgermøder, master-classes, tema-workshops, involvering af Børne- og ungebyrådet, individuelle møder og interview med borgere og interessenter. Aarhuskompasset har her inspireret til at bruge og teste forskellige involveringsmetoder sammen med LGBT+HUSET.

Processen har skabt en forståelsesramme, der gør myndighederne klogere på borgerne. Og borgerne klogere på myndighederne.

Politikken er dynamisk. Så virkeliggørelsen af politikken skal derfor løbende afspejle den viden og de erfaringer og retning, som processen har givet. Handleplanen og bilaget til LGBT+-politikken skal bidrage til at virkeliggøre visionen og målene i politikken.

Handleplanen præsenterer konkrete tiltag til at virkeliggøre visionen og målene i politikken. Handleplanen er tematiseret efter følgende overskrifter:

- Sundhed og trivsel
- Viden og inkluderende sprog i dag-, uddannelses- og fritidstilbud
- Tryghed
- Synlighed og et mangfoldigt byliv
- Mødet mellem borgere og Aarhus Kommune

”Jeg må sige, at den proces, I har lavet, er den mest åbne proces, hvor jeg i sjældnen grad er blevet set og hørt af en offentlig instans”

BORGER I AARHUS

ØRDFORKLARING:

Biseksuel:

Person, som er romantisk og/eller seksuelt tiltrukket af både mænd og kvinder

Binær:

Person, som opfatter sig som en mand eller en kvinde

Ciskønnet:

Person, hvis oplevede køn stemmer overens med det køn, vedkommende blev tildelt ved fødslen

Cisnormativitet:

Antagelsen at det eneste rigtige og normale er at være ciskønnet

Heteronormativitet:

Antagelsen at det eneste rigtige og normale er at være heteroseksuel

Heteroseksuel:

Person, som er romantisk og/eller seksuelt tiltrukket af personer af det andet ciskøn.

Homoseksuel:

Person, som er romantisk og/eller seksuelt tiltrukket af personer af det samme køn som sig selv

Identitet:

En persons grundlæggende opfattelse af sig selv, for eksempel ens køn og seksuelle orientering

Interkøn/intersex:

Person, som er født med en variation i det biologiske køn, det er blandt andet kønskromosomer, kønhormoner og/eller ydre og indre kønsdele

Intersektionalitet:

Intersektionalitet er oprindeligt et feministisk begreb, som dækker over det faktum, at flere identiteter tilsammen kan give udslag i særlige oplevelser med diskrimination, usynliggørelse eller stigmatisering på grund af samfundets magtstrukturer og normer. Det kan være køn, race, seksualitet, kropskapabilitet, klasse, etnicitet og andre identitetsmarkører. Ved at have en dobbelt- eller trippelminoritetsidentitet kan du ofte opleve at være udsat for en særlig slags diskriminerende og/eller usynliggørende adfærd fra resten af gruppen.

LGBT+:

Forkortelse for Lesbian (lesbisk), Gay (bøsse), Bisexual (biseksuel) og Transgender (transperson). Det afsluttende + signalerer, at der er tale om en paraply af ikke-heteroseksuelle, ikke-ciskønnede identiteter

Minoritetsstress:

Minoritetsstress, er den stress, minoritetspersoner oplever som en konsekvens af at leve i et samfund, der ikke anerkender og forstår diversitet. Minoritetstress blandt LGBT+ personer skyldes de normer, vi har konstrueret i vores samfund, som afviser, mistænkeliggør og udskammer personer, hvis seksualitet, køn eller kroppe bryder med disse normer.

Nonbinær:

Person, som hverken opfatter sig som en mand eller en kvinde, og/eller som ikke anerkender et naturligt skel mellem mand- og kvinde køn

Panseksuel:

Person, som er romantisk og/eller seksuelt tiltrukket af personer uanset deres køn

Queer:

Queer kan være en tilgang til køn og seksualitet, der definerer sig i opposition til den dominerende kønsforståelse (at der findes to køn: mand og kvinde), og som stiller spørgsmålstejn ved kønsroller og hele tankegangen om to binære køn, der supplerer hinanden. Queer kan også beskrive en person, der modsætter sig at heteroseksualitet er det normale. Nogle queer-personer kan eller vil ikke definere sig med kønsidentitet eller seksuel orientering

Transkvinde:

Transkønnet, som ved fødslen havde mandlige kønsorganer, men opfatter sig som kvinde

Transkønnet:

Person, hvis oplevede køn er anderledes end det køn, vedkommende blev tildelt ved fødslen

Transmand:

Transkønnet, som ved fødslen havde kvindelige kønsorganer, men opfatter sig som mand

